

bus quæ ad narium summa pertinent, ac grauedines nuncupamus, accidere experimur. adeo sanè ut si adamussim singula perpendimus, necessario per olfactus organorum sinus foramina ue aut cribraut spongiæ modò forata, quum lege Naturæ homo dispensatur, nihil pituitæ defluere fatendum erit: & si fortè casu defluit, non minus præter naturam fluxum esse donabimus, quàm quum foramina quæ ad glandis exsculpuntur latera, totam pituitam non adamussim deducunt, hæcquæ deorsum uersus^a foramen dorsali medullæ transmittendæ paratum decumbit: ac cum dorsali prolapsens, in dorsum, & dein secundum neruorum ductum modò in brachia, modò in crura, modo in lumborum musculos, modò aliò quouis promanat, ut nunc taceam, quàm grauius Natura ueniret incusanda, quæ tam patètes amplosquæ pituitæ in caluariæ amplitudine, dum adhuc tenuis aquea^b est, ductus fecisset, adeo autè retortos angustosquæ & inflexos in^c octauo capitis osse produxisset,

DE CEREBRI PLEXIBVS, QVORVM

alter reticulari, alter secundarum efformato plexui similis esse creditur.

Caput XII.

HVC facit maxime decimū quarti Capitis libri tertij figura, & huius libri figura quarta & quinta ad O, O, sexta ad M, N. & dein tota ferè decima sexta & decima septima.

VANTVM Galeno dissectionis professorum facile principi à medicis & Anatomicis illum secutis nōnunquam præter rationem attributum sit, uel beatus ille & mirabilis plexus reticularis attestatur, quem is nullibi non in suis libris inculcat, quoquæ nihil frequentius medici in ore habent, eumquæ etiā si nunquā (uti ferè nulla in humano corpore) uiderint, ex Galeni sententiā enarrant. Verum ut alios taceam, ipse meam stupiditatem & nimiam in Galeni aliorumquæ Anatomicorum scriptis fidem haud satis demirari possum, qui

adeo in Galenum affectu laborauerim, ut nunquam in publicis sectionibus humanum caput, absque agnino aut bouino ostendere aggressus fuero, ut quod in homine neuiquam reperire, id ouillo capite relarcirem, spectatoribusquæ imponere, ne plexum illum nomine omnibus notissimum, neuiquam inuenisse dicerer. Nihil enim minus à soporalibus arterijs, quàm eius modi reticularis plexus, quem Galenus recenset, perficitur. Multoquæ minus arteriæ foramen quod ipse tradit ingrediuntur, aut tota etiam in plexum illum absumuntur. Primum enim^a tota soporalis arteria dextra (est enim eadem utriusque ratio) caluariam petens per unum foramen indiuisa, uti Galenus commemorat, non ingreditur, uerum ubi ad caluariæ usque basim conscendit, insignem sui propaginem ad^b foramen nerui^c sexti neruorum cerebri transmittit, quæ unà cum grandi^d uena sibi coniuge in dextrum, primum ue duræ cerebri membranæ sinum exhauritur. Secundò soporalis arteria nequaquam commune^e foramen cum^f tertio neruorum pari obtinet: uerum longè maiori industria, quàm Galenus arbitrabatur, rerum Opifex usus est. maiori nanque soporalis arteriæ ramo^g obliquum & in osse diu procedens foramen machinatus est, in cuius ductu id fieri uoluit, ob quod Galenus plexum efformatum confinxit, ut enim uitalis spiritus in multis gyris anfractibusquæ arteriæ excoqueretur, apta^h animi spiritui efficiendo materia fieret, Galenus arteriam ilico atquæ in capitis amplitudine ingressa esset, in innumeros ramos diffundi dicebat, qui inuicè ita imponderetur commisceretur ue, ut plexum efformare uiderentur illi similem, qualem in collecto piscatorio reti fieri cernimus: aut illi plexui, qui ex pluribus inuicem incumbentibus retibus consurgeret. Atque hunc implexum inter os & duram cerebri membranam fieri asserit, interim tamen duræ membranæ portionem quæ os succingeret, plexui substrata. Dein de ut plexus ille ex uno uase, aut si dextrū sinistro coniunctū fingit, ex duobus complicari incipit, ita quoquæ plexus huius surculos sensim colligit, ac tandem in duo rursus uasa desinere attestatur, molle illis uasis respondentia, quæ plexum efformare dicebatur. Quam uerò hæc ab omni prorsus ueritate sint aliena, quantumquæ Naturæ oscitantiam arguant, is demum percipiet, qui ueram eius arteriæ soporalis rami seriem didicerit, quem per oblongum illud ossis foramen in caluariam penetrare diximus: & ut pleaque taceam, expenderit pariter, quàm impossibile sit uasa æquæ grandia cerebrum petere, atque in caluariam primū pertingunt, quum tam insignesⁱ rami duræ membranæ latera, & per^k foramina secundi paris neruorum ad oculos, ac ad narium amplitudinem ab illis uasis priusquam tenuem accedant cerebri membranam dispergantur. Caterum quæ horum uasorum uera sit series, in tertio libro dum cerebri uasa non minus quàm reliquis corporis uenas & arterias persequeretur, adeo uerè & ad amussim describere conatus sum, ut hic locus neuiquam

In lib. de Venarum & arteriarum sectione.

d. Quo de d. ductur H. 9 figure.

e. 8 fi. ca. 6. li. 1. A, B, A.

Hic spectab. bis 16 et 17. & ipsi pro xima figurat. 4 fi. cap. 12. li. 3. Z. et fi. ca. 14. li. 3. B. quod diuiditur in F. G. b. 2. fi. ca. 12. li. 1. e. c. 1. 2. fi. ca. 2. li. 4. e. d. fi. cap. 14. li. 3. C. c. 2. 3. fi. ca. 12. li. 1. Q. f. 1. 2. fi. cap. 2. li. 4. M. g. 2. fi. ca. 12. li. 1. X. h. 1. 2. fi. ca. 12. li. 1. G.

eius seriei enarrationem expetat: uerum si memoria quæ illic complexuorem remitto, hortor^a que ut illo capite diligenter perlecto, id uniuersū persuadeat. Porro ut huius soporalis arteriæ rami sobolem ibidem enarquem extimo scetus inuolucro comparamus, naturam quoque inibi præsentia duntaxat superest, ut studiosos qui duobus proximè præcedenti non astiteret, sedulo ad^b uerbo^c hortor, quo iam admoniti, corporis leni meaquæ descriptione perlecta diligenter expendant, in posterumquæ Aranus fidei adhibeant. Hic autem denuò cerebri plexuum obiter memini, structione hoc libro præterisse uideretur. Atquæ quo minus id fiat, singulatim iam aggrediar.

DE OLFACTVS ORGAN

Caput XIII.

4. 11. fi. C. D. 13. fig. L. L. b. 3. fi. ca. 6. li. 1. A, B, A. c. 3. 4. fi. ca. 12. li. 1. K. d. 13. fi. D. D. & G, G.

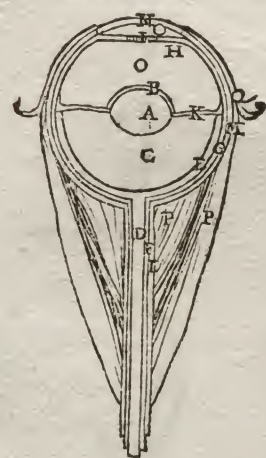
LIBRI quarti tertium Caput conscribens, atque uorum seriem olfactus organi constructionem primum hoc loco certius aliquid de olfactus instrumentum illo Capite nudam constructionem enarrans, faciem quum aliud nihil certius mihi studiose admodum naturam inquirenti hætenus occurrerit, præsentimune esse uelim. Præter^a duos enim illos neruis processus, qui in^b octauo caluariæ ossis sinus pertingunt, & frontis ossis illis contentam, &^c foramina tum duræ cerebri membranæ, tum ossium Nollem namque hic de odoribus, & huius sensus medio, & dein temperne in immensum hic meus conatus, qui præter opinionem iam excreuit,

DE OCULO VISVS INSTRVM

Caput XIII.

PRIMA DECIMIQUARTI CAPIT

FIGURA.

HÆC figura eorum quæ primum nuntur prima, alteram oculi partem ne ab anteriori sede per posteriorem uisorium diuisi: perinde scilicet, ac si longitudinem cepæ alteram partem ret, qua alteri parti connata continetur, quoquæ modo caelos, & quatuor elementa refolemus.

- A Humor crystallinus.
- B Tunica anteriori humoris crystallini sedi obducta, & tenuissima ceparu pellucida.
- C Humor uitreus.
- D Nerui uisorii substantia.
- E Tunica quam reti a simulas, quamquæ resoluta uisorii nerui efficit substantia.
- F Tenuis cerebri membranæ portio, neruo uisorio obducta.
- G Uea tunica, in quam tenuis uisorium neruum induens membrana degenerat.
- H Hac sede uea tunica in posteriora cōprimi, neque corneam exterius illi obstititum pariter uitrei humoris ab aquo.
- I Foramen, quo uea foratur, ipsa ue pupilla.
- K Tunica ab uea initium ducens, & cilijs seu palpebrarum pilis imagine constititum pariter uitrei humoris ab aquo.